

Judikatūras krājums

Lieta C-17/10

Toshiba Corporation u.c.
pret
Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

(Krajský soud v Brně lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Konkurence — Aizliegta vienošanās dalībvalsts teritorijā, kas aizsākusies pirms šis valsts pievienošanās Eiropas Savienībai — Starptautiska mēroga aizliegta vienošanās ar ietekmi uz Savienības un Eiropas Ekonomikas zonas teritoriju — EKL 81. pants un EEZ līguma 53. pants — Lietu ierosināšana un sankcijas par pārkāpumu laikposmā pirms un pēc pievienošanās datuma — Naudas sodi — Komisijas un valsts konkurences iestāžu kompetenču nošķiršana — Naudas sodi, ko uzlikusi Komisija un valsts konkurences iestāde — “Ne bis in idem” princips — Regula (EK) Nr. 1/2003 — 3. panta 1. punkts un 11. panta 6. punkts — Jaunas dalībvalsts pievienošanās Eiropas Savienībai sekas

Sprieduma kopsavilkums

- 1. Iestāžu akti — Piemērošana laikā — Materiālo tiesību normas atpakaļejošais spēks — Nosacījumi — EKL 81. panta un Regulas Nr. 1/2003 3. panta atpakaļejošais spēks — Neesamība (EKL 81. pants; Padomes Regulas Nr. 1/2003 3. panta 1. punkts)*
- 2. Konkurence — Pilnvaru sadalījums starp Komisiju un dalībvalstu konkurences iestādēm — Komisijas uzsākta lietas izskatīšana attiecībā uz aizliegtu vienošanos — Valsts konkurences iestādes atbrīvošana no tās kompetences, piemērojot valsts konkurences tiesības, sodīt par pret konkurenci vērstajām sekām, ko minētā aizliegtā vienošanās radījusi dalībvalsts teritorijā pirms šis valsts pievienošanās Eiropas Savienībai — Neesamība (Padomes Regulas Nr. 1/2003 3. panta 1. punkts un 11. panta 6. punkts)*
- 3. Konkurence — Administratīvais process — Komisijas lēmums, ar kuru konstatēts pārkāpums un uzlikti naudas sodi uzņēmumiem, kas ir bijuši aizliegtās vienošanās dalībnieki — Dalībvalsts konkurences iestādes vēlāk pieņemts lēmums, ar kuru šiem uzņēmumiem uzlikti naudas sodi, lai sodītu par sekām, ko šī aizliegtā vienošanās ir radījusi šis valsts teritorijā pirms tās pievienošanās Eiropas Savienībai — Aizliegtās vienošanās seku, par kurām ir noteikts sods abos iepriekš minētajos lēmumos, neidentiskums — “Ne bis in idem” principa pārkāpums — Neesamība*

1. Regulas Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti Līguma 81. un 82. pantā, 3. panta 1. punktā, līdzīgi kā EKL 81. pantā, ir ietverti saturiski noteikumi par to, kā konkurences iestādēm jāvērtē nolīgumi starp uzņēmumiem, un kas tādējādi ir Savienības materiālo tiesību normas. Šādas materiālo tiesību normas principā nevar tikt piemērotas ar atpakaļejošu spēku, neatkarīgi no tā, vai tāda piemērošana ieinteresētajām personām būtu labvēlīga vai nelabvēlīga. Tiesiskās drošības princips noteic, ka visas faktiskās situācijas principā, ja nav skaidri paredzēts pretējais, ir jāizvērtē, ņemot vērā attiecīgajā brīdī spēkā esošās tiesību normas. Lai nodrošinātu tiesiskās drošības un

tiesiskās palāvības aizsardzības principu ievērošanu, Savienības materiālo tiesību normas ir jāinterpretē tā, ka tās attiecas uz situācijām, kas radušās pirms to stāšanās spēkā, tikai tad, ja no to redakcijas, mērķiem vai struktūras skaidri izriet, ka tām ir jāpiešķir šāds spēks. Tomēr no EKL 81. panta, Regulas Nr. 1/2003 3. panta un Pievienošanās akta redakcijas, mērķiem vai struktūras nav skaidri noprotams, ka šīs divas tiesību normas būtu piemērojamas ar atpakaļejošu spēku.

No tā izriet, ka EKL 81. panta un Regulas Nr. 1/2003 3. panta 1. punkta noteikumi ir jāinterpretē tādējādi, ka saistībā ar lietu, kuras izskatīšana tika uzsākta pēc 2004. gada 1. maija, šīs tiesību normas nav piemērojamas attiecībā uz tādu aizliegtu vienošanos, kas kādas dalībvalsts teritorijā, kura Eiropas Savienībai pievienojās 2004. gada 1. maijā, ir radījusi sekas laikposmos pirms šā datuma.

(sal. ar 49.–52. un 67. punktu, kā arī rezolutīvās daļas 1) punktu)

2. Tas, ka Eiropas Komisija saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti Līguma 81. un 82. pantā, III nodaļu ir uzsākusi lietas izskatīšanu attiecībā uz aizliegtu vienošanos, atbilstoši Regulas Nr. 1/2003 11. panta 6. punktam, skatot to kopā ar tās pašas regulas 3. panta 1. punktu, nenozīmē, ka attiecīgās dalībvalsts konkurences iestāde ir atbrīvota no tās kompetences sodīt – piemērojot valsts konkurences tiesību normas – par pret konkurenci vērstajām sekām, ko šī aizliegtā vienošanās ir radījusi šīs dalībvalsts teritorijā laikposmos pirms tās pievienošanās Eiropas Savienībai.

(sal. ar 92. punktu un rezolutīvās daļas 2) punktu)

3. Naudas soda piemērošanas procedūrās saistībā ar konkurences tiesībām ir jāievēro “ne bis in idem” princips. Šī principa piemērošana ir pakļauta trīskāršam nosacījumam – ka fakti ir vieni un tie paši, likumpārkāpējs ir viens un tas pats un aizsargātās tiesiskās intereses ir vienas un tās pašas. Tādējādi šis princips aizliedz kādu uzņēmumu atkārtoti sodīt vai ierosināt lietu par rīcību, kura vērsta pret konkurenci un par kuru tas ir sodīts vai atbildība ir noņemta ar iepriekšēju lēmumu, kas nav pārsūdzams.

No tā izriet, ka “ne bis in idem” princips neliedz attiecīgās dalībvalsts konkurences iestādei piemērot naudas sodus uzņēmumiem, kas ir aizliegtās vienošanās dalībnieki, lai sodītu par pret konkurenci vērstajām sekām, ko šī aizliegtā vienošanās ir radījusi šīs dalībvalsts teritorijā pirms tās pievienošanās Eiropas Savienībai, ja naudas sodi, kas pirms minētās valsts konkurences iestādes lēmuma pieņemšanas pieņemta Eiropas Komisijas lēmumā ir piemēroti tiem pašiem aizliegtās vienošanās dalībniekiem, netika uzlikti, lai noteiktu sodu attiecībā uz šīm pašām sekām.

(sal. ar 94., 97. un 103. punktu, kā arī rezolutīvās daļas 2) punktu)